

นโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น

POLITICAL POLICY FOR TOURISM PROMOTION OF THE LOCAL TOURISM
ORGANIZATION AROUND BUENG KAEN NAKHON, KHON KAEN PROVINCE*

พระชัยภัก ชยเมธี (พาลี), ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Phra Chaipuk Chayamethee (Pali), Asst. Prof. Chanchai Huadsri

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khonkean Campus, Thailand

E-mail : Chayphakp@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยว 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยหลักเบญจธรรม 3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและหลักเบญจธรรม 4. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสม โดยการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น และระดับความคิดเห็นหลักธรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครโดยหลักเบญจธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประชาชนมี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีการปฏิบัติตามหลักเบญจธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน

3. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ รอบบึงแก่นนคร ที่เป็นกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ควรมีการ

* ได้รับบทความ: 15 พฤษภาคม 2564; แก้ไขบทความ: 5 มิถุนายน 2564; ตอปรับตีพิมพ์: 31 สิงหาคม 2564

ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบ และมีการจัดการเรียนรู้ในสถานที่สำคัญ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารบึงแก่นนคร เพื่อความเรียบร้อยในพื้นที่โดยรอบ

คำสำคัญ: นโยบายทางการเมือง; การส่งเสริมการท่องเที่ยว; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the opinions of the people on the political policy in promoting tourism; 2) to study the opinions of the people on the Dhamma principles for promoting tourism by using the Five Pañca-Dhammas (the Five Ennobling Virtues); 3) to compare people's opinions on the political policy of promotion tourism, classified by samples' personal factors and the Five Pañca-Dhammas; 4) to study the guidelines for tourism promotion of local administrative organizations around Bueng Kaen Nakhon Lake in Khon Kaen Province. This study was carried out by means of the mixed research methodologies: quantitative and qualitative research. The sample group consisted of 285 people and 10 key informants. The tools used were questionnaires and interviews. The statistics used for data analysis were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test and F-test.

The research results were as follows:

1. The level of public opinion on political policy for tourism promotion of local government organizations around Bueng Kaen Nakhon Lake, Khon Kaen Province and the level of opinions on the Dhamma principles in promoting tourism around the lake by using the Five Pañca-Dhammas in overall was at a high level.

2. People with differences in sex, age, occupation, income and education level had the overall different opinion on the political policy for tourism promotion of local administrative organizations around Bueng Kaen Nakhon Lake. Those who practice themselves according to the Five Pañca-Dhammas had a different opinion on the political policy for tourism promotion of local administrative organizations around Bueng Kaen Nakhon Lake.

3. Guidelines for tourism promotion of local administrative organizations around Bueng Kaen Nakhon Lake are that various cultural preservation activities should be organized around the lake for the community; the surrounding landscape should be improved; learning

management should be organized in important places; there should be publicity through various media to present the information useful to the people; Bueng Kaen Nakhon Lake management committee should be established for orderliness in the surrounding area.

Keywords: Political Policy; Tourism Promotion; The Local Tourism Organization

บทนำ

นโยบายทางการเมืองเป็นกระบวนการสำคัญมากของระบบการเมือง เพราะนโยบายของรัฐและรัฐบาลมีผลกระทบต่อภาคส่วนต่างของสังคมการเมืองอย่างไม่อาจจะเลี่ยงได้สมาชิกในฐานสังคมการเมืองเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากเนื้อหาสาระของนโยบายโดยตรงเช่นเดียวกับกระบวนการทางนโยบายนั้น มีขั้นตอนที่ซับซ้อนเพราะเกี่ยวข้องกับตัวกระทำทางการเมืองที่ต้องเข้าไปมีบทบาทการตัดสินใจจากการใช้อำนาจรัฐและเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายที่แตกต่างกันไปตามบริบทการเมืองส่งผลให้นโยบายออกมาสู่การปฏิบัติที่อาจจะขนานนาม นโยบายว่า นโยบายดี นโยบายไม่ดี หมายถึงว่า นโยบายนั้นอาจจะเป็นที่ถูกใจ ขึ้นชอบตรงตามความต้องการของประชาชนตรงกันข้ามกับบางนโยบายที่ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอาจจะส่งผลให้เกิดปฏิกริยาของการใช้อำนาจนโยบายจากตัวกระทำทางการเมืองในปริมณฑลทางนโยบายได้เสมอเช่นเดียวกับในปริมณฑลแห่งอำนาจทางนโยบายนี้จึงเป็นการเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายและให้ความหมายของคำว่านโยบายแตกต่างกันไปตามลักษณะของการเมืองที่มีตัวกระทำตามอำนาจมีบทบาทที่แตกต่างกันไปจากในปรากฏการณ์ที่เป็นจริงในการเมืองของการกำหนดนโยบายพบว่าในบางลักษณะการเมืองสามารถผ่านนโยบายออกมาอย่างรวดเร็วหรือง่ายเพื่อนำไปปฏิบัติตรงกันข้ามกับบางระบบการเมืองพบว่านโยบายผ่านออกมายาก ถูกต่อต้านถูกวิพากษ์หรือบางระบบการเมืองผ่านออกมาเป็นนโยบายมาแล้วไม่อาจจะปฏิบัติได้ อาจจะอยู่ในช่วงหรือ ลักษณะการเมืองยุคเดียวกัน หรืออาจจะพบแตกต่างกันในบางระบบการเมืองหากพินิจพิจารณาให้ถ่องแท้แล้วพบว่านโยบายจะสัมพันธ์ กับอำนาจของตัวกระทำทางการเมืองท่ามกลางความแตกต่างกันของแต่ละระบบการเมือง

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับมอบหมายจากส่วนราชการต่างๆโดยมีหลักการดำเนินงานที่จะต้องยึดถือไว้ว่า “การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้นจะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิมมีคุณภาพได้มาตรฐานมีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการที่มากขึ้นการถ่ายโอนภารกิจด้านการท่องเที่ยว ได้กำหนดให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยถ่ายโอนภารกิจด้านการท่องเที่ยวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 3 ภารกิจ ได้แก่ การวางแผนการท่องเที่ยว การปรับปรุงดูแลบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยว และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งภารกิจดังกล่าวกำหนดถ่ายโอนให้แก่เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ในประเภทกลุ่มงานเลือกทำโดยอิสระ และ

นอกจากนี้งานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังเป็นภารกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายด้วย

บึงแก่นนคร (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2563) ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกลางเมืองขอนแก่น เป็นบึงขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ 600 ไร่ นอกจากนี้จะเป็นที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์ "เจ้าเพี้ยเมืองแพน" ผู้ก่อตั้งเมืองขอนแก่นแล้ว ที่นี้ยังเป็นสถานที่ที่นิยมมาพักผ่อนหย่อนใจ และทำกิจกรรมนันทนาการของชาวเมืองเพราะมีบรรยากาศสบายๆ พื้นที่โดยรอบมีการปรับปรุงตกแต่งให้เป็นสวนสุขภาพประดับประดาด้วยประติมากรรมรูปต่างๆ ดูเพลินตาเพลินใจ ยิ่งไปกว่านั้น ทางเทศบาลยังปลูกต้นคูณ และไม้ดัดไว้โดยรอบเพิ่มความร่มรื่น สวยงามให้กับสถานที่ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีสนามเด็กเล่นและร้านอาหารเปิดบริการหลายประเภท เหมาะมากสำหรับการพาครอบครัวไปเปลี่ยน บรรยากาศบึงแก่นนคร เป็นศูนย์กลางของเมืองขอนแก่น ชาวเมืองนิยมใช้เป็นที่พบปะ พักผ่อน ออกกำลังกาย ทั้งช่วงเช้า กลางวัน เย็น ถึงดึกดื่น มีสวนสาธารณะ และร้านอาหารอยู่รายรอบที่ตั้ง อยู่ทางทิศใต้ของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองเส้นทางจากสี่แยกประตูเมืองถนนศรีจันทร์ ผ่านตลาดบางลำภู และเลี้ยวเข้าถนนกลางเมือง ผ่าน สก. เมืองไปประมาณ 750 เมตร พบสี่แยกให้เลี้ยวขวาเข้าถนนนิกรสำราญ จนถึงสี่แยกเข้าถนนรอบบึง บึงแก่นนครจะอยู่ทางขวามือประวัติ "บึงบอน" คือชื่อเดิมเมื่อครั้งตั้งเมืองขอนแก่นขึ้นที่ริมบึงนี้ราว พ.ศ.2340 มีเพี้ยเมืองแพนหรือพระนครศรีบุรีรักษ์เป็นเจ้าเมือง ในอดีตที่ว่าการเมือง หรือศาลากลางจังหวัดตั้งอยู่ใกล้บึงจนเมื่อ พ.ศ. 2507 สมัยจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ย้ายศาลากลางจังหวัดไปตั้งยังบริเวณศูนย์ราชการจนปัจจุบันสิ่งที่น่าสนใจ เป็นทะเลสาบธรรมชาติขนาดใหญ่ เนื้อที่ 600 ไร่ รูปวงรี มีถนนรอบบึงอยู่ชั้นนอก ทางเท้าและที่พักผ่อนอยู่ริมบึงด้านใน ชาวเมืองมักมาออกกำลังกาย และพักผ่อนในสวนสาธารณะบริเวณนี้ ด้านเหนือของบึงมีเรือถีบให้เช่า บรรยากาศที่บึงแก่นนครคึกคัก ตั้งแต่เช้าถึงค่ำ ริมบึงด้านทิศตะวันออกเป็นจุดชมทิวทัศน์เมืองขอนแก่นยามพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม ช่วงกลางคืนริมบึงด้านเหนือเป็นแหล่งร้านอาหารหลากหลายรูปแบบ (ภัทรสุดา สายบัว, 2563) บึงแก่นนครมีความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดขอนแก่น และเป็นแหล่งที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยเป็นที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์ "เจ้าเพี้ยเมืองแพน" ผู้ก่อตั้งเมืองขอนแก่น และด้วยเหตุที่ บึงแก่นนคร เป็นสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดขอนแก่นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจึงต้องเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรอบๆบึงแก่นนครยังมีสถานที่สำคัญอีกมากการวิจัยครั้งนี้จึงอยากทราบถึงการส่งเสริมและการพัฒนาศักยภาพของเทศบาลที่มีต่อคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวอย่างไร

การวิจัยครั้งนี้ จึงให้ความสำคัญกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่เพื่อให้มีบทบาทในการส่งเสริมและให้การสนับสนุนและการท่องเที่ยวตามนโยบายของภาครัฐ โดยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรด้านการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีคำถามหลักในการวิจัยว่า ศักยภาพของวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครเป็นอย่างไรและจะส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครได้อย่างไรและเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตอันใกล้ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้และส่งเสริมให้มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครโดยหลักเบญจธรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและตามหลักเบญจธรรม
4. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- 1) ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบบึงแก่นนครและนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนคร จำนวน 1,000 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบบึงแก่นนครและนักท่องเที่ยวจำนวน 1000 คน โดยผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ตามสูตรของ Taro Yamane (ปัญญา คล้ายเดช, 2560, หน้า 163) ความคลาดเคลื่อนทางสถิติระดับ .05 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285
- 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ได้สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบผสมผสานระหว่างแบบตรวจสอบรายการ (Check List) กับแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนครจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว 2) ด้านการตลาดการท่องเที่ยว 3) ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4) ด้านการประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นหลักธรรมในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนคร โดยหลักเบญจธรรม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเมตตากรุณา 2) ด้านสัมมาอาชีวะ 3) ด้านกามสังวร 4) ด้านสัจจะ 5) ด้านสติสัมปชัญญะ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว 2) ด้านการตลาดการท่องเที่ยว 3) ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น ตามหลักเบญจธรรม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเมตตากรุณา 2) ด้านสัมมาอาชีวะ 3) ด้านกามสังวร 4) ด้านสัจจะ 5) ด้านสติสัมปชัญญะ ได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ความเหมาะสมทั่วไป รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ เนื้อหาและปรับปรุงแก้ไข นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทำการทดลอง (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.991

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่รอบบึงแก่นนครและนักท่องเที่ยวจำนวน 285 คน และดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับอธิบายลักษณะสำคัญทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ตามลำดับสำคัญ

ผลการวิจัย

1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านแหล่งหรือกิจกรรม

ท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการตลาดการท่องเที่ยว ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และด้านการประชาสัมพันธ์

2) ระดับความคิดเห็นหลักธรรมในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครโดยหลักเบญจธรรม 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3) ประชาชนมี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีการปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ รอบบึงแก่นนคร ที่เป็นกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบ และมีการจัดการเรียนรู้ในสถานที่สำคัญ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารบึงแก่นนคร เพื่อความเรียบร้อยในพื้นที่ โดยรอบ อีกทั้งยังพบว่า ควรจัดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาชมและศึกษาเรื่องถึงวัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิมของชุมชนดั้งเดิม และจัดให้มีภาคีเครือข่ายในการท่องเที่ยว ระหว่าง วัด ชุมชน และภาครัฐและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีทางวัฒนธรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น มีการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม มีสถานที่รับรองนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และจัดสัมมนาและอบรมมัคคุเทศก์ในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

อภิปรายผล

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1) นโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนครจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และมีส่วนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในบึงแก่นนคร โดยการเข้าไปใช้ประโยชน์ในสถานที่ทั้งการไปพักผ่อนหย่อนใจ และใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและเส้นทางในการเดินทางก็สะดวกต่อการเดินทาง มีการจัดให้มีแผนที่เพื่ออำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมพัทธ์ ไชยมี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินด้านคุณภาพด้านการบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี”

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับ สุชาติ รักเกื้อ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอกำแพงเพชร” ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลนครชุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะบริบทสังคมที่แตกต่างกันทำให้ความต้องการแตกต่างกันออกไป

2) ความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักธรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครโดยหลักเบญจธรรม 5 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักธรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครโดยหลักเบญจธรรม 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครเป็นการท่องเที่ยวเชิงพุทธ โดยรอบบึงแก่นนครนั้น มีทั้งวัด และศาลที่เป็นที่เคารพของคนที่มาเที่ยวสักการะ จึงมีวัฒนธรรมแนวพุทธและความเคารพในสถานที่ และมีการจัดกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนาเข้ามาจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว จึงมีการปฏิบัติตนตามแนวทางพุทธศาสนาเป็นพื้นฐาน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของ นายมนตรี สิงห์บุญณภัทร (2563) กล่าวว่า สถานที่แสดงจัดแสดงวัตถุสิ่งของทางประวัติศาสตร์และประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมจนปัจจุบัน จัดแสดงให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาชมและศึกษาเรื่องราว วัฒนธรรม ประเพณีทางประวัติศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเอกนรินทร์ อาภาโร, พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์ และจรรยาศักดิ์ แพง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักเบญจศีลเบญจธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นและผู้ปกครองในการดำเนินการจัดกิจกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนันทพล ฐิตปัญโญ (คงพันธ์), ขวาลศิริวัฒน์ และสมชัย ศรีนอก (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ” ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและตามหลักเบญจธรรม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน และพบว่า ประชาชนที่มีการปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมต่างกัน มีความเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานที่ท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครล้วนเป็นสถานที่สำคัญ และเป็นศูนย์ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนมีวัดเป็นต้น ล้วนเป็นสถานที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปสักการะบูชากราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีความสำรวมในการท่องเที่ยว และทางหน่วยงานรัฐได้จัดกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมตามสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยนำกิจกรรมที่ทางศาสนามาสร้างเป็นการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครทั้งประเพณีลอยกระทง ในเทศกาลออก

พรรษาหรือกิจกรรมตักบาตรอบบึงแก่นนคร สอดคล้องกับแนวคิดของ พิสิฐ เจริญสุข (2543) ได้ทำการศึกษา “เบญจศีล – เบญจธรรม” ผลการศึกษา พบว่า ธรรมเป็นเครื่องบำรุงจิตใจให้ตั้งงามสร้างอภัยภัย นิสัย ที่ดี และประณีต

บทสรุป

ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและระดับความคิดเห็นหลักธรรมในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบบึงแก่นนครโดยหลักเบญจธรรม 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้น ประชาชนมี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อีกทั้งยังพบว่า ประชาชนที่มีการปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันไป

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ รอบบึงแก่นนคร ที่เป็นกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบ และมีการจัดการเรียนรู้ในสถานที่สำคัญ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารบึงแก่นนคร เพื่อความเรียบร้อยในพื้นที่โดยรอบ อีกทั้งยังพบว่า ควรจัดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาชมและศึกษาเรื่องถึงวัฒนธรรม ประเพณีที่ดึงดูดใจของชุมชนดั้งเดิม และจัดให้มีภาคีเครือข่ายในการท่องเที่ยว ระหว่าง วัด ชุมชน และภาครัฐและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีทางวัฒนธรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น มีการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม มีสถานที่รับรองนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และจัดสัมมนาและอบรมมัคคุเทศก์ในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ควรมีการจัดให้มีศูนย์บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ควรมีการจัดให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงท้องถิ่น สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมภาคีในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีคณะกรรมการของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาสถานที่ท่องเที่ยว

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษานโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง หรือได้แนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

3.3 ควรศึกษานโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักสังคหวัตถุ 4, หลักขรวาจาธรรม 4, หลักพรหมวิหาร 4, หลักอิทธิบาท 4 เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

3.4 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับนโยบายทางการเมืองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2563). *บึงแก่นนคร (บึงใหญ่)*. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2563. จาก <http://naturalsite.onep.go.th/site/detail/526>.

ภัทรสุดา สายบัว. (2563). *ประวัติบึงแก่นนคร*. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2563. จาก <https://sites.google.com/site/mtk21652/bung-kaen-nkhr>.

ปัญญา คล้ายเดช. (2560). *ระเบียบวิจัยทางรัฐศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น : หจก.ขอนแก่นการพิมพ์.

พระนันทพล ฐิตปณฺโญ (คงพันธ์), ขวาล ศิริวัฒน์ และสมชัย ศรีนอก. (2562). *การศึกษาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ*. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยนครสวรรค์. 7(2).

พระเอกนรินทร์ อาภากรโร, พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์ และจรรยาศักดิ์ แพง. (2561). การประยุกต์ใช้หลักเบญจธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*. 9(1), 82-93.

พริ้มพัทธ์ ไชยมี. (2559). การประเมินคุณภาพด้านการบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7(2), 42-64.

พิสิฐ เจริญสุข. (2543). *เบญจศีล – เบญจธรรม*. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.

สุชาดา รักเกื้อ. (2560). แนวทางพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
ครั้งที่ 4. สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 22 ธันวาคม 2560.
สัมภาษณ์ นายมนตรี สิงห์บุญณภัทร รองนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น. 18 สิงหาคม 2563.